

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Toplantı 26 Ocak 2021 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın, WhatsApp'ın zorunlu güncelleme kararı nedeniyle Komisyon olarak yaptıkları çalışma toplantısına ve ortak basın açıklamasına; Komisyonun bugünkü ve perşembe günkü gündemine; sosyal medya platformlarının Türkiye'de temsilcilik açmasına ilişkin açıklaması

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Sosyal mecralarda son günlerde yaşanan gelişmelerin değerlendirilmesi hakkında görüşme

DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU

3'üncü Toplantı

26 Ocak 2021 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dijital Mecralar Komisyonu saat 15.07'de açıldı.

Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman, WhatsApp'ın zorunlu güncelleme kararı nedeniyle Komisyon olarak yaptıkları çalışma toplantısına ve ortak basın açıklamasına; Komisyonun bugünkü ve perşembe günü gündemine; sosyal medya platformlarının Türkiye'de temsilcilik açmasına ilişkin açıklama yaptı.

Sosyal mecralarda son günlerde yaşanan gelişmelerin değerlendirilmesi hakkında görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 16.20'de toplantıya son verildi.

26 Ocak 2021 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.07

BAŞKAN: Hüseyin YAYMAN (Hatay)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova)

SÖZCÜ: Zeynep YILDIZ (Ankara)

KÂTİP: İbrahim Ethem SEDEF (Yozgat)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok değerli milletvekillerim, çok kıymetli Komisyonumuzun üyeleri; hepiniz hoş geldiniz, hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kısa bir aradan sonra sizlerle Dijital Mecralar Komisyonu olarak bir araya gelmekten mutluluk duyduğumu ifade etmek isterim. Umarım bu ara, herkes için bir enerji depolama, gerçekten bir anda olsa dinlenmeye vesile olmuştur.

Çok değerli üyelerimiz, toplantı yeter sayımız vardır.

Komisyon toplantımızı açıyorum.*

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın, WhatsApp'ın zorunlu güncelleme kararı nedeniyle Komisyon olarak yaptıkları çalışma toplantısına ve ortak basın açıklamasına; Komisyonun bugünkü ve perşembe günü gündemine; sosyal medya platformlarının Türkiye'de temsilcilik açmasına ilişkin açıklaması

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Sizlere çok kısa bir hatırlatmada bulunmak isterim.

Komisyonumuz, 13 Ocakta Ankara'da bulunan üyelerimizle beraber bir çalışma toplantısı gerçekleştirdi. Meclis Genel Kurulu açık olmadığı için Komisyon toplantısı yapmamız İç Tüzük gereği mümkün değildi ama biz bir fiili çalışma toplantısı gerçekleştirdik ve bu çalışma toplantımızda WhatsApp'ın gizlilik politikasını değiştirme ve sözleşme onayı istemesiyle ilgili kamuoyuna yansıyan konuları konuştuk, değerlendirdik ve bu konuyla ilgili bir ortak basın açıklaması yaptık.

Bu basın açıklamasını ben çok önemsiyorum, çok değerli buluyorum çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi Dijital Mecralar Komisyonu olarak bu Komisyonda olan tüm siyasi partilerin altına imza attığı bir basın açıklaması metni çıkarttık. Bu toplantımızda Komisyon olarak veri güvenliği, büyük veri, dijital okuryazarlık, dijital göç, ulusaşırılaşan dijital yapılar kavramları dâhil olmak üzere son dönemde dijital dünyada, dijital mecralarda konuşulan konuları yaklaşık dört saatlik bir toplantıda değerlendirdik ve ortak bir basın açıklaması yaptık. Ben, böyle bir açıklamadan dolayı, içeriğinden bağımsız olarak tüm milletvekillerimizin Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir konu etrafında bir araya gelip ortak tavır almasını, ortak bir reaksiyon göstermesini çok değerli, bizatihi önemli buluyorum. Bunun da kayda geçmesini isterim.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Çok değerli milletvekillerimiz, bilindiği gibi, dünya büyük bir değişim ve dönüşüm yaşamaktadır. Bu dijital dönüşüm ve dijital gelişim, bir anlamda, gerçekten geleneksel yapıların, konvansiyonel tüm yapıların değişimini zorunlu kılmaktadır. Bizim Komisyonumuz da uluslararası sözleşmeler ve Anayasa'mızca güvence altına alınan özel hayatın gizliliği, kişisel verilerin güvenliğinin sağlanması, şeffaf bilgilendirme, sağlıklı bilgi akışının sağlanması, hesap verebilirlik konularını çalışma toplantımızda bir kez daha ele aldı ve bu konularla ilgili fikirlerimiz farklı olsa da bir uzlaşma noktasına vardık. Bugün Komisyonumuzun toplanmasının amacı, yeni dönemdeki yol haritamızı Komisyon üyelerimizle beraber değerlendirmek, bu konuyla ilgili istişarelerde bulunmak ve yeni döneme ilişkin bir yol haritası çıkarmaktır.

Biz bugün milletvekillerimizi dinlemek üzere toplanmış bulunmaktayız ve şimdi söz isteyen milletvekillerimize sırasıyla söz vermek istiyorum fakat onun öncesinde, son olarak şunu belirtmek isterim: Bugün biz Komisyon olarak toplantı yapıyoruz, perşembe günü Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Adil Karaismailoğlu beyefendiyi Komisyonumuza davet ettik. Hem Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu hem de Bakanlığın yaptığı çalışmalarla ilgili bu konuları değerlendireceğiz, Komisyonumuzda kendisini dinlemek istiyoruz.

Çok değerli basın mensupları, çok değerli milletvekilleri; bilindiği üzere, özellikle Dijital Mecralar Komisyonunun kurulması ve bu konuyla ilgili dünyaya benzer bir biçimde kanunların çıkartılmasıyla beraber gündemde olan önemli konulardan bir tanesi de temsilcilik açılması konusu. Bizim Komisyonumuzun kurulması ve bu konuyla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisinde bağlayıcı bir yasanın çıkmasıyla beraber, bilindiği üzere, şimdiye kadar YouTube, Facebook, Instagram ve yine diğer mecraların bu konuda gelip temsilcilik açtığını görüyoruz. Yaygın dijital mecraların tamamı neredeyse -Twitter hariç- temsilcilik açtı. Biz bunu olumlu bir gelişme olarak görüyoruz. Her zaman söylediğimiz bir husus var: Almanya'da, İspanya'da, Fransa'da nasıl bir hukuk geliştiriliyorsa; bir hukuksal muhataplık, bir yönetsel muhataplık geliştiriliyorsa biz Komisyon olarak, bütün partiler olarak burada benzer bir muhataplığın, en azından bir temasın sağlanmasının önemli olduğunu görüyoruz ve bu konuyla ilgili de yine bu toplantımızda bunları değerlendireceğiz. Önümüzdeki dönemde bu mecraların temsilcilerinin Meclise davet edilmesi dâhil, bizim bu dijital suçlar, dijital dönüşüm, dijital gelişmeler, bütün bu konuları temel haklar ve özgürlükleri koruma bağlamında tekrar tekrar değerlendireceğiz diyorum.

Ben, tekrar, katılımınızdan dolayı çok değerli milletvekillerime teşekkürlerimi sunuyorum. Parlamentomuzun yeni döneminin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Tekrar sözü size bırakıyorum, teşekkür ederim.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Sosyal mecralarda son günlerde yaşanan gelişmelerin değerlendirilmesi hakkında görüşme

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Ben aslında uzun konuşmayacağım, kısa bir konuşma yapmak istiyorum.

Öncelikle yeni dönemin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. İnşallah şu Covid konusunda da kısa zamanda iyi bir yol alırız.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, inşallah.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Covid olan arkadaşlara da toptan bir geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Şimdi, bu dijital mecralar konusu, sadece Türkiye'nin değil, herhâlde tüm dünyanın üzerinde durduğu bir konu. Çok büyük şirketler var, büyük reklam gelirleri var ama reklam gelirlerinin bir avantajı daha var: Reklam gelirleri olanlar, dikkat edilirse, Türkiye'de temsilcilik açmışlar. Reklam geliri olmayanlar, örneğin Twitter açmamış. Yani şirketler bu işe tamamen kâr-maliyet analizi yaparak giriyorlar herhâlde. Şimdi, bu konunun önemini burada anlatmama gerek yok çünkü çok yönlü bir konu kişisel verilerin güvenliğinden başlayarak seçimlere kadar -dedikodular var birçok ülkede- insanların günlük yaşamını çok etkiliyorlar. Onun için, bizim de bu konuda çalışmalar yapmamızda fayda var. Ama ben Komisyonumuzun misyonunun tam olarak ne olduğunu da anlamak istiyorum. Biz bir araştırma komisyonu muyuz, yoksa yasa tekliflerini değerlendirme komisyonu muyuz? O konuyu da Sayın Başkanım, belki bir açıklığa kavuşturmak gerekebilir.

Biz sanki bu konuyu, mesela WhatsApp'la gündeme gelen bu konuyu bir araştırma komisyonu gibi kendimize misyon edindik. Ben buna itiraz etmiyorum sadece yolumuz bu mudur, onu anlamak istiyorum. Aslında iyi yaptık, yani ben kişisel olarak buna taraftarım. İlgili kurumları çağırıp fikir sahibi olmamızda çok fayda var. Bu şekilde aslında toplum da fikir sahibi olacak, bilgilenecek olacak; o açıdan da faydalı buluyorum. Fakat bizim burada Komisyon olarak dikkat etmemiz gereken konu, kamuoyundaki tartışmaların içine mümkün mertebe girmememiz gerektiğini; “Yok şunu kullanın, bunu kullanın.” “Şöyle olsun, böyle olsun.” diye tavsiyelere girmememiz gerektiğini düşünüyorum çünkü o bizi günlük tartışmaların içine sokar. Ayrıca da her şeyi tam bilemeden bir şey yaptığımız zaman da yağmurdan kaçarken doluya tutulma durumumuz da olabilir. Ona da dikkat etmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz teşekkür ederiz Hocam. Çok önemliydi.

Yani karşılıklı olmasın diye ben bir şey söylemedim. Sonra toplamda bir cevap verebiliriz. Hani, uzamasın diye.

Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de değerli milletvekili arkadaşlarımı, Komisyon üyelerini, değerli basını ve değerli Meclis çalışanlarını saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Sayın Başkan, belirtmek istediğim husus şu: Şimdi 13 Ocaktaki toplantıyı gerçekten biz de çok kıymetli buluyoruz. Bu toplantıda ittifakla dile getirilen ve gerçek anlamda da hassasiyet gösterdiğimiz noktaların başında hesap verme, sözleşmeler ve uluslararası olan sözleşmelere uyma, özel hayatın gizliliği gibi ilkeler yer aldı ve bu anlamda da önemliydi. Fakat bu aşama itibarıyla bizim hayatımız neredeyse dijital mecralarda artık yoğun bir şekilde akıyor. Neredeyse dünya artık çok küçük bir küre hâline geldi. Bütün toplumlar ne kadar coğrafi anlamda birbirlerine uzaksalar da bilgiye ulaşma, insanların ve toplumların dünyadaki mevcut olan siyasal ve kültürel, toplumsal anlamdaki paylaşımları bu dijital mecralar vasıtasıyla gerçek anlamda çok küçük bir küre hâline geldi. Bu anlamda bizim önemle üzerinde durduğumuz nokta... Bu, özellikle düşünce hürriyetinin sınırlarını gerek uluslararası sözleşmelerde -Türkiye'nin altına imza attığı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi- gerekse de Anayasa'mızda yer alan düşünce hürriyetini gerçek anlamda güvence altına alan ilkelerin bir yönünde, bir ayağında dijital mecraları ilgilendiren bir tarafı olduğunu burada belirtmek isterim. Dolayısıyla, bizim çalışmamızın, bizim faaliyetlerimizin büyük bir kısmının da düşünce hürriyetinin kısıtlanmasına

dönük değil, düşünce hürriyetini destekleyecek nitelikte ve düşünce hürriyetinin önündeki mevcut olan engelleri kaldıracak nitelikte birtakım yasal düzenlemelerin de Komisyonumuzdan geçmesi gerektiğini düşünüyorum.

Diğer bir tarafta, şimdi, tabii, bu kadar dünyanın küçüldüğü bir ortamda, bütün hayatın bu kadar yoğun bir şekilde aktığı, özellikle bu internet ortamı göz önünde bulundurulduğu zaman, bizim esasında daha önce de aslında kurulmasını talep etmiş olduğumuz Dijital Mecralar Komisyonu... Özellikle toplum tarafından bilinen İnternet Yasası'yla ilgili olan o yasanın Adalet Komisyonundan geçmiş olmasını, Dijital Mecralar Komisyonundan geçmemiş olmasını büyük bir eksiklik olarak addediyoruz ve bunun gerçek anlamda haklar ve hürriyetlerin kısıtlandığına ilişkin bir yasa olduğunu biz burada belirtmek istiyoruz.

Öte taraftan, Değerli Başkan, esasında, 21'inci yüzyılın kriterine uygun, 21'inci yüzyılın yani bilgi çağının olduğu ortamda daha önceden kurulması gereken Dijital Mecralar Komisyonunun sonradan kurulmuş olması da gerçek anlamda sevindirici bir husus. Âdetâ bütün komisyonların ana komisyonu hâline gelmiş durumda.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Kamuoyunda da öyle bir şey var, kamuoyunda da öyle bir beklenti var.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Evet, tabii.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok ilginç bir şey.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Şöyle bir şey: Şimdi, bu, Meclisimizin çatısı altında kurulan bütün komisyonları ilgilendiren bir Komisyon esasında. Onun için benim bir öneride bulunmak istediğim husus şu: Bütün çalışmalarımızı bütün komisyonları davet etmek suretiyle yapmamız gerektiğini çünkü yaşam artık burada ve o komisyonların fikirlerini de almak gerektiğini ben düşünüyorum. Dolayısıyla, bu ana komisyon hâlindeki Dijital Mecralar Komisyonunun çok kıymetli olduğunu, Türkiye'nin geleceği açısından, dünyanın gelmiş olduğu aşama itibarıyla Türkiye'nin önündeki engellerin kaldırılması açısından çok önemli olduğunu ben düşünüyorum. Ben burada bir tane önerimle daha sözlerime son vermek istiyorum.

Değerli Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye, bu pandemi süreciyle esasında dijital mecranın ne kadar önemli olduğunu da aynı zamanda bire bir yaşayarak hepimiz öneriyoruz. Fakat gel gör ki bunun yanında gerçek anlamda çok acı hikâyelerle de karşı karşıya kalıyoruz. Onların başında şu geliyor: Şimdi, benim seçim bölgem olan Ağrı'da -ben iki gün önce geldim- gerçek anlamda -bu, Dijital Mecralar Komisyonunu da ilgilendiriyor, biraz önce de söylemiştim, bütün komisyonları ilgilendirdiği gibi- çocuklarımız eksi 40 dereceye kadar, 48 dereceye kadar varan soğukta, daha önce tepelere çıkmak suretiyle elinde mevcut olan bilgisayarlarla, edindikleri bilgisayarlarla internete erişip o şekilde derslerine ulaşabiliyorlardı, soğuk nedeniyle o imkân da ellerinde yok. Dolayısıyla, aslında biz bu konuyu da bu Komisyon vasıtasıyla ne şekilde gündeme getirebiliriz diye düşünüyorum, açıkçası bu hususu sizinle paylaşmak için dile getirmek istiyorum. Birçok çocuğumuz tablete ulaşamıyor, bilgisayara ulaşamıyor, ulaşanlar da internete ulaşamıyor. Dolayısıyla, bu hususun da Ulaştırma ve Altyapı Bakanımız geldiği zaman -bu konuda bir ziyarette bulunacak- özellikle bizim Komisyonumuz tarafından bir şekilde dile getirilmesini ben özellikle talep ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz teşekkür ederiz.

Deniz Bey'in bir söz talebi var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bir kez daha bir toplantıda bir aradayız. Daha önce, 13 Ocakta yaptığımız çalışma toplantısında ortak bir basın bildirisi hazırlamıştık ve daha sonra da bu basın açıklaması gerçekleştirilmişti.

Komisyonumuzun görev tanımı çok geniş ve daha da genişletilebilir çünkü sadece Türkiye’yi ve devletin belirli bir iş bölümü itibarıyla yaptığı dağılımdaki sadece bir bakanlığı ilgilendiren bir görevden bahsetmiyoruz; aslında içinde yaşadığımız gerçek dünya ve aynı zamanda da sanal dünyaya kadar uzanan bir görev alanı var. Bu bakımdan gerçekten, ben, ana komisyonların içinde şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisinin en önemli ve Türkiye’deki tüm vatandaşlara da doğrudan dokunan, temas eden kritik bir Komisyon olduğunu tekrar vurgulamak istiyorum ve önemi de günden güne artacak. Türkiye Büyük Millet Meclisinin dünyada olan gelişim ve değişimlere ne kadar hızlı reaksiyon verebildiğini ve ayak uydurabildiğini de göstermesi bakımından da en ön sırada yer alacak Komisyon. O nedenle, biz aslında Komisyonun görevini bugün belki değerlendireceğiz ama yarın bambaşka bir misyon yüklenecek ve tekrar değerlendireceğiz, sonra tekrar değerlendireceğiz ve internet alanındaki gelişmeler devam ettiği sürece, kartlar yeniden karılıp yeni icatlarla birlikte yeni sorunlar ortaya çıktıkça, yeni çözüm önerileri gerektikçe de tekrar Komisyonun bu görev alanının genişlediğini birlikte göreceğiz.

Evet, internet bir beyin fırtınası, aynı zamanda da bir çığ, çığ gibi de büyüyor ve önümüze yeni sorunlar çıkarıyor, yeni imkânlar çıkarıyor. Dolayısıyla, dünyada insanların yaşam biçimi değiştikçe ve sosyal medya platformları insanların yaşam şeklini değiştirdikçe bu döngünün içinde bizleri yepyeni çözümler bulmak zorunda bırakıyor. Bu bakımdan, 13 Ocakta yaptığımız çalışma toplantısı gönül isterdi ki tutanaklı olsaydı ve orada tüm partilerin temsilcileri toplantıda bulunsun, bulunmasın, bulunamasın o sürecin içinde verdiği destek, omuz omuza mücadele, çok boyutlu olayları değerlendirme hem siyasi yanılla hem de siyaset üstü bu süreci gerçekleştirebilmeleri gerçekten çok kıymetliydi. Aynı zamanda da sonrasında yaşanan gelişmeler yani WhatsApp’ın gizlilik sözleşmesiyle ilgili belirlediği bir tarih vardı, bu sözleşmenin şu tarihe kadar kullanıcıları tarafından imzalanması aksi takdirde WhatsApp uygulamasını kullanamayacakları yönünde bir açıklaması vardı. Biz, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dijital Mecralar Komisyonu olarak, ortaya koyduğumuz iradeyle, yani Türk milletinin iradesini temsil eden, yine Türkiye Büyük Millet Meclisinin temsil edildiği bu Komisyonun iradesiyle birlikte bir kararlılık ortaya koyduk ve bu zaman şartının uygun olmadığını aslında ifade ettik. Konunun dijital haklar bakımından mutlaka incelenmesi gerektiğini ve bu bakımdan da Rekabet Kurulunun aldığı WhatsApp’ın gizlilik sözleşmesiyle uygulamaya koymak istediği yeni durumun Anayasa’ya uygun olup olmadığı, hangi kanunlara uygun olup olmadığının incelenmesi için başlatılan soruşturmasını takip edeceğimizi, aynı zamanda da desteklediğimizi beyan eden bir basın açıklamasıydı. Bu kararlılıktan sonra; ki bence milletimizin, vatandaşlarımızın iradesini en üst düzeyde Türkiye’de temsil eden en büyük makam olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu duruşu nedeniyle de sosyal medya platformları aslında kararını tekrar gözden geçirmiş ve yeni bir değerlendirme yapmıştır. Bu bakımdan, ben Komisyonumuzu tebrik ediyorum.

Diğer taraftan da kısa bir değerlendirme yapmayı gerekli görüyorum. Türkiye’de şu anda temsilci bulundurmaya kabul eden sosyal medya platformları: Facebook, Instagram, TikTok, VKontakte -bu Rus video paylaşım platformu- YouTube, Dailymotion, Spotify, Netflix, Amazon Prime. Şu anda bunlar görünüyor. Türkiye’de temsilci bulundurma konusunda henüz açıklama yapmayan Twitter, Periscope, Pinterest -bu da bir görsel paylaşım platformu- gibi sosyal medya platformları var. Tabii, temsilci bulundurmaya ilgili yapılan açıklamalar bazı şartları da ortaya koyuyor. Aslında biz genel olarak ortak bir noktada buluşmayı öneriyoruz çünkü bu platformların sadece Türkiye’de bir faaliyeti yok aynı zamanda eş zamanlı olarak dünyada da var. Ne Türkiye’yi dünyanın dışında tutabiliriz ne

de dünyadaki gelişmeler Türkiye'nin dışında gerçekleşiyor. Artık globalleşen dünyada eş zamanlı olarak bu süreç yürüyor ve yürüyecek. Bu bakımdan da kendi ilkeleri ve değerleri, dünyada uyguladığı bu ilkeler ve değerlere tabi olarak kendilerinden istenilen bazı kısıtlamalar ve talepleri bu ilkeler doğrultusunda değerlendireceklerini ve bu çizgide temsilcileri Türkiye'de barındıracaklarını ifade etmişlerdir. Yani burada ben toplumumuza, vatandaşlarımıza da aynı zamanda seslenmek istiyorum: Bu platformların "Türkiye'de temsilci bulunduracağız." demesi, siyasi anlamda herhangi bir partinin, özellikle Hükümetin birçok konudaki taleplerine doğrudan ve kesin olarak yanıt vermek zorunda kalmayı kabul ettikleri anlamına gelmiyor. Dolayısıyla, bu, orta noktada buluşma anlayışımızın bundan sonraki süreçte de devam etmesi gerekiyor.

Şimdi, Komisyonumuzun ilgilenmesi gereken aslında çok çok önemli konulardan bir tanesi, Türkiye'de dijital mecraların yer aldığı dijital alan yani internet alanı ve internete erişimimiz konusu. Ben tekrar vurgulamak istiyorum, bu Meclisin Genel Kurulunun faaliyetlerine ara verdiği dönemde, mümkün olduğunca, sabahın çok erken saatlerinden gece saatlerine kadar, bazen sabahlara kadar internette çalışmış bir milletvekili olarak söylüyorum... Bunu neden söylüyorum? Yani kaynağını da kendim olarak vereyim ki kulaktan dolma bir bilgiyi aktarıyorum durumu olmasın. Mecliste internet hızı çok kötü, çok düşük; çıldırtıcı bir durum yaratmış vaziyette. Şimdi, bizim milletvekili olarak bazen trafikte geçiş üstünlüğümüz var. Neden bu imkân tanınmış? Çünkü zaman çok kıymetli, bir milletvekili için daha da kıymetli. Çünkü sınırlı bir süre var, iki seçim arasında bir süre var, bu sürenin içinde milletvekilinin yirmi dört saatini en verimli şekilde kullanması gerekli. Bir toplantıya gidecek, toplantıda belki bir karar alınacak ve onlarca kişinin hayatı kurtulacak; bu sağlık konusunda öyle, güvenlik konusunda öyle, bazı kanunlar konusunda öyle. Yani burada bu imkânlar tanınırken trafikte, biz Meclisteki –yani ibretlik bir durum olduğu için söylüyorum- internet trafiğine sıkışıp kalıyoruz ve geçemiyoruz. Dolayısıyla, bu gerçekten çok vahim.

Şimdi buradan hareketle bakalım, daha biz bu sorunu Mecliste çözemezken bir de vatandaşlarımızın durumuna bakalım. Yani burada çok acı bir tablo var. Geçtiğimiz toplantılarda Türkiye'nin internet hızı sıralamasını vermiştim bağımsız otoritelerce ölçülen. Gerçekten durumumuz çok kötü ve 100'üncü sıraladayız ülkeler arası sıralamada. Bu, gerçekten çok acı. Diğer taraftan, bu neye neden oluyor? Yani interneti olmayan öğrencilerin eğitimde geri kalmasına ve bu da öyle veya böyle Anayasa'daki herkesin eşit eğitim alabilme imkânına ulaşamamasına neden oluyor ve bir şekilde Anayasa'ya aykırı bir uygulama düzeninin içine girdiğimizi gösteriyor.

Diğer taraftan, yine, on-line eğitimle ilgili olarak, yine pek çok veriye göre çocuklar ve gençler bu eğitime çok uzak kalıyorlar. 3 milyon 17 bin öğrencinin evinde internet yok. Diğer taraftan, yine dijital bir mecra olan televizyon da-sadece internet değil aynı zamanda bu mecralar da bizim alanımıza giriyor- 754.429 öğrencinin evinde yok yani akıllı telefon da yok. Ya, olmak durumunda da değil sadece, yani buna ulaşımının çok kolay olması gerekli. Diğer taraftan, bilgisayar yok dolayısıyla da bu eğitimlere de ulaşamıyor.

Ve yine, Dijital Mecralar Komisyonu olarak üzerinde durmamız gereken konulardan biri de, bazı noktalarda maalesef teknolojinin gerisinde kaldığımız için pek çok teknolojik ürün ithal edilmek durumunda. Bu noktada da çok yüksek vergiler var. Bu vergilerin düşürülmesi için mutlaka adım atmalıyız. Bakın, bu vergiler düşürülmediğinde nerelerde geri kalıyoruz, bir tane örnek vermek istiyorum. Örnek olarak, artık "e-spor" denilen bir spor var. E, bunların olimpiyatları da düzenlenmeye başladı ve bizim e-sporadaki profesyonel oyuncularımızdan birisi olan Özgür Eker geçtiğimiz günlerde interneti yavaş olduğu için -buna ping sorunu deniliyor- maalesef dâhil olduğu uluslararası e-spor takımından çıkarıldı ve dolayısıyla da burada Türkiye'nin temsili yapılmamış oldu.

Şimdi, tabii ki “E-spor nedir?” diyenler çıkacaktır. E-spor dediğimiz, Türkiye’nin bir ülke olarak da temsil edildiği ve artık spor sınıfında yer alan yani beyin, beynin işlevi, gördüğünü hızla değerlendirmesi -aynı bir F-1 pilotu gibi- ve bunu yönetmesi kendi kabiliyetleriyle, yetenekleriyle, bedeniyle bunu yönetmesi, hızlı karar alması ve uygulaması, âdeta bir bilim yarışı; bunu uygulayabildiği bir alan, bir platform ve bu, bir spor dünyada ve maalesef Türkiye’de daha henüz bu konularda emeklendiği için bu Özgür Eker kardeşimiz -yani ben millî sporcumuz olarak görüyorum- Türkiye E-Spor Federasyonuna ulaşmaya çalışıyor ve bu konuyla ilgili sağlıklı bir iletişim de kuramıyor. Kendisi 2019 yılında dünyanın en iyi 20 e-spor oyuncusundan birisi. Yani biz Türkiye’de hangi branşta, dünyada -yani bunu sektörler, firmalar kategorileri dâhil olarak söylüyorum- hangisinde ilk 20’ye hangi sporcularımızı sokmuşuz? Hangi şirketlerimizi sokmuşuz? Hangi kurumlarımızı soktuysak onların izinden Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, Hükûmet olarak gitmemiz ve oradaki dikenleri temizlememiz gerekiyor ki Türkiye’nin bayrağını en yukarıda dalgalandıralım, İstiklal Marşı’mızı tüm dünyaya duyuralım. Bunun gibi sıkıntılar var.

Yine, internet bazlı olarak bu yarışmalara katılan sporcularımız maalesef vize sorunları yaşıyor. Amerika’yla vize soruna yaşıyor, başka ülkelerle vize sorunu yaşıyor. Bunları çözmesi gerekenler sadece bu oyuncular değil, bunları çözmesi gereken Hükûmet, çözmesi gereken devlet.

Evet, bu noktada, ben bir değerlendirme yaparak önümüzdeki sorunları çeşitlendirmeye çalıştım. Bu bakımdan, toplantı devam ederken tekrar söz olarak konuları tabii genişletebiliriz. Bir bütün olarak hareket etme gayesindeyiz. Ancak burada özel hayatın gizliliği ve özgürlükler konusunda da taviz vermemeliyiz. Mutlaka, dediğim gibi, güvenlikçi bir anlayışla yaklaştığımız zaman, Türkiye’nin önünde bir Kuzey Kore örneği var, bir Çin örneği var ama özgürlükleri dengelemeye çalıştığımız, anlamaya çalıştığımız ve sürekli sorguladığımız bir yaklaşımla ortaya koyabileceğimiz çerçevelerin vatandaşlarımızın daha umutlu, daha kendilerini ifade edebildikleri bir Türkiye’de veya dünyada yaşamalarına olanak sağlayacağını da tekrar hatırlatmak istiyorum.

Komisyonumuza çalışmalarında başarılar diliyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkürler Deniz Bey, sağ olun.

Şimdi Ravza Hanım söz istedi.

Buyurun Ravza Hanım.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, kıymetli üyeler; ben de bu Covid sürecinde hastalanan herkese geçmiş olsun demek istiyorum, Allah’tan hayırlı şifalar diliyorum.

Tabii, daha önce de ifade edildi, bu süreç dijital mecraların önemini artırdı. İlk toplantıda ifade etmiştim, onu tekrar görüyoruz, Komisyonumuz bir başlangıç komisyonu olduğu için hem sorumluluğu çok fazla hem de imkânları çok geniş yani biz bir parçada işimizi yaparken toplantılar esnasında Komisyonun kapsamını genişletme -tabii tüzük ve yönetmelik çerçevesinde- yetkisine de sahip olmuş oluyoruz. Bu, çok kıymetli bir şey bizim açımızdan hem de ayrı bir sorumluluk veriyor.

Demistik ki daha önce, dijital mecralara baktığımızda... Tabii, kendimizi sosyal medyayla sınırlamak istemiyoruz, bunun hukuki boyutu var, teknolojik boyutu var, altyapı boyutu var, ekonomik boyutu var, sosyolojik boyutu var ve demokrasiyle alakalı da çok önemli bağlantıları var. Farklı ülkelerde medya, farklı medya mecralarının, özellikle dijital medya üzerinden yapılan algıları biliyoruz, başka şeyleri biliyoruz, bunları konuştuk daha önceki toplantılarımızda da ama ben de 13 Ocaktaki toplantının ne kadar önemli bir toplantı olduğunu... Toplantı sonucunda da şunu söylemiştik, katılamayan kıymetli vekillerimize de ben tekrar bilgi vermiş olayım o hususta. Yani böyle hepsi kayıt altında olmak zorunda

değil, Meclisimizin çalışmadığı günlerde bizim çalışma toplantısı yapma imkânımız var. Her ne kadar tutanaklara geçmemiş olsa da belki bizim vicdani tutanaklarımıza geçti o çalışma ve ben de bu vesileyle bütün partilerden milletvekillerimize teşekkür etmek istiyorum.

O gün güzel bir örnek sergiledik, önce “Bu konuyla alakalı açıklama yapalım mı yapmayalım mı?” dedik ama -biraz evvelde ifade edildi- yapmamız çok isabetli oldu. Çünkü milletimizin bizden bir beklentisi var, Komisyona karşı olan beklentiler ve ilgi çok fazla, o sebeple hem onu cevaplamak adına hem de “Türkiye Büyük Millet Meclisi doğrudan, hızlı bir şekilde milletin gündemini takip ediyor, bu konuda da bir duruş sergiliyor.”u da hep birlikte, el birliğiyle göstermiş olduk; gerçekten bu kıymetli bir şey. Ben bunu diğer çalışmalarda da... Bundan sonra da muhakkak fikir ayrılıklarımız olacak, çok zıt düşündüğümüz hususlar olacak, hepimizin siyasi görüşü ideoloji itibarıyla farklı bakış açıları olacak ama yine aynı şeyi yakalayabileceğimizi düşünüyorum.

O noktada çok mu iddialı olur? Komisyonumuzun ayrı bir yeri olduğunu düşünüyorum. İnşallah yüzyıl sonra da Mecliste bazı çalışmalar yapılırken “Evet, Dijital Mecralar Komisyonu da böyle çalışmalar yapmıştı.” denir diye ümit ediyorum. Amacımız zaten milletimizin derdiyle dertlenip onlara çözüm bulmaya çalışmak. İnşallah bunu da el birliğiyle yapabiliriz diye ümit ediyorum.

Çok vakit almayayım, teşekkür ediyorum. İnşallah bir sonraki toplantımız bundan sonra da hayırlara vesile olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – İnşallah, teşekkür ederiz.

Tabii, burada tecrübeli siyasetçiler var. Tuncay Bey bakıyor şimdi manidar manidar.

Şimdi, tabii ki uzlaşma demokratik olgunluğun çok önemli göstergesi. Bizatihi, hepimiz ifade ettik farklı farklı, hem Ravza Hanım hem Abdullah Bey hem Deniz Bey ama bu şu demek değil, biz farklı konularda farklı da görüş alabiliriz. Burada önemli olan bir demokratik refleks gösterebilmek, bunun altını çiziyorum. Ben şundan çok korkuyorum: Biz bizyiz, arkadaşlar tutanak tutuyorlar ama bu Komisyonumuzun bütün komisyonların anası pozisyonuna gelme meselesi... Tabii, dijital dönüşüm, dijital çağ bunların hepsini okuyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hem anası hem babası.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şimdi, sen de benim gibi daha acemi siyasetçisin. Biz böyle dediğimizde bizi ondan sonra her an paketleyip...

Şimdi önce İbrahim Ethem Bey söz istedi, ona söz veriyorum.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim, değerli Meclis personelimiz; hepinize hayırlı günler diliyorum.

Tabii, bütün söz alan milletvekillerimiz de bahsetti 13 Ocaktaki yapılan ortak basın açıklamasına bütün partilerin onayıyla... Tabii ki bunu ben de çok önemişiyorum ve mutlu oldum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sizin çok katkınız oldu. Siz hakikaten yani normalde...

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Herkesin katkısı oldu. Yani metin üzerinde arkadaşlarımız çalıştı...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Toplantıda olmayan arkadaşlar için mini bir parantez açayım. Çok özür dilerim İbrahim Bey.

Normalde biz Başkanlık Divanı olarak belki ortak bir açıklama yapmazsak ama İbrahim Bey de Deniz Bey de Mustafa Canbey de Ravza Hanım da Zeynep Hanım da yani tüm vekiller böyle bir ortak yapalım bu açıklamayı diye... Çok güzel oldu bence.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Evet, ben de aynı şekilde o tablodan çok mutluluk duydum. İnşallah ileriki çalışmalarımızda da ülkemiz adına, milletimiz adına ortak noktada hepimiz buluşuruz ve hayırlı hizmetler yaparız diye düşünüyorum.

Bununla birlikte Komisyonumuzun bir görev alanı da var. Bu görev alanının tabii, biz kısıtlanmasını istemiyoruz, sadece sosyal medyaya bağımlı olmasını istemiyoruz. “Dijitalleşme, dijital mecra” denildiği zaman her şey içine giriyor ve bu durumda da biz ülke olarak hangi pozisyondayız şu an? Mesela, kurumlarımız buraya gelip sunuşlar yapacaklar. En azından o sunuşları dinledikten sonra da bizler de ülke olarak hangi durumdayız yani şu an teknolojiye ne durumdayız, adalet noktasında, iç işleri noktasında? En azından o sunuşları aldıktan sonra da bizim de belki önerilerimiz olacaktır bu konuda neler yapabiliriz diye. Tabii, ben de bu Komisyona girdiğim günden beri birazcık düşünmeye çalışıyorum, dijital mecralarla ilgili acaba ne yapabiliriz diye.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yozgat’ta ne diyorlar Başkanım?

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Yani Yozgatlı tabii, işte, sosyal medya tabii... Bizim bütün hemşehrilerimiz diyelim yani sadece Yozgat için değil de, sadece sosyal medyaya bağlıyorlar da, ben bunun biraz daha geniş kapsamlı olmasını ilk baştan beri arzu ediyorum. Mesela, ben, Meclisimizde bundan önce çıkmış kanunların veya bundan sonraki çıkacak diğer kanunların da dijital bir bölümü var mı yok mu, ona bakmamız gerektiğine inanıyorum. Yani mesela “kadına şiddet” diyoruz, “çocuklarımızın korunması” diyoruz, bununla ilgili bizlerin sunacağı ek bir şeyler var mı diye düşünmeye çalışıyorum aslında. Mesela “Çocuklarımızın en korunaklı alanı ev.” diyoruz ama evde de önüne interneti veriyoruz, her türlü şeyle karşı karşıya kalabiliyorlar. Yani genç kızlarımız o kamerayla belki kandırılabilir, belki o görüntüyle tehdit altına alınarak başka yaptırımlar uygulanıyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Allah korusun.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Ya, bunun, ailenin, çocuğun siyaseti yok. Yani toplumun bütün kesimlerini, bütün partileri de kapsayan bir konudur, tüm milletimizi kapsayacaktır. Yani kurumlarımızdan sonra ben, aslında öneri olarak... Mesela “Şu yapılabilir mi?” Yani Millî Eğitim Bakanlığımızın müfredatına, çocuklarımıza ta küçük yaşta... Çünkü küçük yaşta artık internet... Her çocuğun elinde bir tablet, annesinin telefonu, babasının telefonu var artık, onu görüyorum. Acaba okullarda aynı rehberlik eğitimi gibi veya müfredata eklenebilir mi? İşte, internetin doğru kullanımı, etkili kullanımı ve zararları neler olursa... Mesela “Size şu şekilde yaklaşan birilerine cevap vermeyiniz.” gibi “Çocuklarımızın eğitimine acaba bu interneti ve dijitalleşmeyi artık koyabilir miyiz?” gibi önerilerimizi de ben, buradan geniş açıdan ortaya koymamızın da milletimiz adına yararlı olacağını yine düşünüyorum.

Mesela bir terörle mücadele kapsamımız var. Burada da benim biraz önce “Çıkmış ve çıkacak kanunları da incelersek...” dediğim oydu. 24/12, en son, bütçeden sonra çıkan kanunda, 247 sıra sayılı terörün finansal yollarının önlenmesi diye bir kanun teklifi vardı. Orada da parti adına ben konuşma yapmıştım. Orada da ben, bir cümle olsun, çok geniş yaymadan dijital mecraları da biraz içine eklemeye çalıştım bir cümleyle. Mesela orada da aynen gene “finansal yollar” denildiğinde yani terörün propaganda, eleman temini veya gelir elde etme gibi birçok alanının da internet üzerinden artık yapıldığını... Yani mesela Suriye’de bir bela olan DAESH’in o çirkin görüntülerini, insanları katlederken görüntülerini dünyaya servis ederek, dijital ortamda bunu yapıp, servis edip reklamını yapabiliyorlar. Yani artık bir başka ülkeden dünyaya servis yapabiliyorlar. Yani bunu artık ülkemizde de “dijital terör” ismiyle alabiliriz, finansal yollarını -yine dediğim gibi- propaganda ve gelir yollarını dijital ortamda

da engellemek için bir çaba hep birlikte yine sağlayabiliriz. Yani bunu ileriki dönemlerde beraber yapacağız. Tabii ki herkesin farklı görüşleri, kimlikleri var ama milletimiz için uygun olacak orta noktalarda da buluşmak için gayret göstereceğim diyorum.

Ben, tekrar hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederiz İbrahim Bey.

Zeynep Yıldız, buyurun.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ben de hepinize çok teşekkür ediyorum.

Gerçekten, ortak bir dil geliştirmek hususunda 13 Ocakta bu Komisyonun önemli bir, tabiri caizse, sınav verdiğini gördük. Çünkü hakikaten, şu kaygıyı ortak bir şekilde hissettiğimizi gözlemliyorum: Vatandaşımızın mahremiyeti, vatandaşımızın herhangi bir uygulamayı kullanırken neyle karşılaşacağına ilişkin olarak buradaki bütün vekillerin bir kaygı taşıdığını görmüş olduk ve bu ortak bildiri oluşmuş oldu. Hani hakikaten, burada hangi görüşten olursa olsun vatandaşlarımızın ortak bir kaygısı var: “Biz, bir şeyleri kullanıyoruz, bu kullandığımız nesneler, uygulamalar sonrasında bize nasıl bir geri dönüş sağlıyor? İşte bizim verilerimiz nerede, nasıl kullanıyor?” Buna ilişkin olarak zaten dünyanın tamamında aslında bir şeffaflık arayışı var, bu uygulamalara yönelik olarak bir şeffaflık ve hesap verilebilirlik arayışı var. Bu noktada, bütün Komisyon üyelerimizin ortak bir bildiriye imza atması bence çok değerliydi hem bu dijitalleşme ve vatandaşlarımızın hukukunun dijital platformlarda korunması adına önemli bir adımdı hem de -bana kalırsa- vatandaşların menfaati söz konusu olduğunda Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bütün vekillerin ortak bir pozisyon takınabiliyor olduğunu gösterebilmek adına da değerli bir adımdı. Yani bana kalırsa dijitalleşmeden öte de bir yanı vardı. Ben hakikaten çok önemli buldum.

Tabii, burada -az evvel İbrahim Ethem Bey de ifade ettiler- Komisyonun sadece sosyal medya uygulamalarına indirgenmemesi hususu hakikaten çok önemseydiğim hususlardan biri. Zira dünya çok hızlı bir şekilde dönüşüyor ve biz de bu dönüşüme ayak uydurmak adına çok hızlı bir şekilde aslında harekete geçmiş vaziyeteyiz. İşte gençlere belirli noktalarda verilen desteklerden tutun da -işte çeşitli uygulamaları geliştiren gençlere verilen desteklerden tutun da- işte bizim “unicorn” diye ifade edilen “decacorn” diye ifade edilen şirketlerimizin hızlı bir şekilde artıyor olması hususunda aslında çok ciddi bir hareketlilik var. Bu hareketliliğe Meclisin ayak uydurması lazım çünkü bir yerde ekonomik hareketlilik varsa bunun devamında hukuksal altyapı oluşması lazım ki bunların devamlılığı sağlansın. Vatandaşların hukuku her şekilde hem ekonomik anlamda hem de diğer alanlarda korunabilsin. Dolayısıyla, bizim Komisyonumuzun yükünün ben burada çok daha ağır olduğunu düşünüyorum. Başkanım da az evvel ifade ettiler “Komisyonların anası gibi olmak istemiyoruz.” diye ama biz de böyle geçtiğimiz süreç içerisinde -Meclisin yasamaya ara verdiği o süreç içerisinde- genç arkadaşlarımızla epey fikir teatisinde bulunduk ve her biri bütün komisyonların bu Komisyonla kesişen bir yanı olduğuna kanaat getirdiler Başkanım. Dolayısıyla, alanımız bir hayli genişleme tehlikesiyle karşı karşıya diyorum.

Tabii, burada, bu kesişen alanların da akabinde Deniz Bey internet altyapısından bahsettiler. Ben şunu da görüyorum: Şimdi, biz bu pandemi süreciyle birlikte bir daralmayı, hani bir yolun üzerinden 5 aracın geçmesi bir de 100 aracın geçmesi ve o yolun dolayısıyla bir trafik oluşup oluşmaması gibi bir durumla karşı karşıyayız. İnternet tüketimi çok hızlı bir şekilde artmış vaziyette. Buna mukabil ekran başında geçirilen süreler baktığımızda ve sosyal ağları aktif bir şekilde kullanan ülke sıralamalarına baktığımızda Türkiye ilk sıralarda yer alıyor. Bence bu, bizim iş verimliliğimiz açısından ayrıca değerlendirmemiz gereken bir başlık olarak bir kenarda durmalı. Bunun yaparken tabii ki bu bizim

internet altyapımızı geliştirmemize yönelik bir ihtiyacı da beraberinde getirdi. Buna ilişkin olarak TÜRKSAT 5A uydusu fırlatılırken Ulaştırma ve Altyapı Bakanımız aslında açıkladılar. Burada fiber altyapının geliştirilmesine yönelik olarak, yine, ilerleyen süreçte biliyorsunuz 5B de inşallah uzayla buluşacak. Burada da çeşitli imkânlarla internet altyapımızın kuvvetlendirilmesine ilişkin adımlar atılıyor olacak. Dolayısıyla, bakanlıkların da, ilgili bakanlığın dabu durumun farkında olduğunu ve dolayısıyla, burada, altyapıyı geliştirmeye yönelik adımların hızlı bir şekilde artırılacağına yönelik müjdeyi de Bakan Bey verdi. Belki, hani denk geleniniz olmuştur, denk gelemeyen olmuştur ben de bunu burada bir kere daha zikretmek istedim.

Tabii, burada, yapay zekânın... Yapay zekâ mesela, çok hızlı bir şekilde artıyor ve bunun etik altyapısına yönelik olarak çok ciddi tartışmalar var dünyada ya da herhangi bir bu “Big Tech” dediğimiz şirketlerin tekelleşme görüntüsü ve bunu rekabet hukuku açısından ilerleyen süreçte insanların ifade hürriyeti açısından bu bir tehlike teşkil eder mi etmez mi, bunların her biri tartışılıyor. Bizim de bu tartışmalardan beri olmadığımız kanaatindeyim ve ben buradaki bütün milletvekillerinin de bu hassasiyeti koruduklarına inanıyorum. Çünkü bakıyoruz, şimdi, biz, işte, bir mesela, yasal düzenleme yaptık bir temsilci atanmasını istedik. Almanya’daki örneği ayrıntılıca incelediğimiz de mesela orada temsilcinin yanı sıra bir irtibat kişisi tanımlandığını görüyoruz. İrtibat kişisi hem adliyeyle hem emniyetle diyalogu sağlamak adına aslında orada teşekkül edilmiş bir model olduğunu görüyoruz. Yani aslında dünyadaki bu arayış devam ediyor. Yani vatandaşların hukukunu korumaya yönelik bu alanda nasıl ideal bir yöntem bulunabilir, bu arayışın sürdüğünü görüyoruz. O yüzden, bence, burada, bu Komisyon, uluslararası alanda da çok iyi bir köprü oluşturacaktır ve dünyada bütün diğer devletlerle birlikte dijital alanda insanların, bireylerin ve devletlerin hukukunu korumak adına bence çok önemli adımlar atılacaktır diye düşünüyorum ve bu Komisyon da, inşallah, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu alanda vatandaşının hukukunu korumak adına neler yaptığını en iyi gösteren komisyonlardan biri olacaktır.

Ben çok teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz çok teşekkür ederiz Zeynep Hanım

Zafer Vekilim, buyurun.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Ben de kısa bir konuşma yapmayı arzu ettim arkadaşlar.

Öncelikle Sayın Başkanım ve değerli arkadaşlar; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Ben geçen yapılan toplantıya katılamadım ama toplantı gerçekten de...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aramıştınız, biz de sizi aradık, mazeret bildirdiniz. Teşekkür ederiz duyarlılığınız için.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Evet, evet.

Gerçekten de Komisyonadaki arkadaşlar çok güzel bir iş başardılar. Şunun için önemsiyorum: Hem birlik ve beraberlik içinde çıkan bu bildiri çok verimli bir bildiri, çok güzel bir bildiri oldu, bir de Komisyonun ne yaptığına ilişkin toplumda bir beklenti vardı, böyle bir bildiriyle Komisyonun çalışmaya başlamış olması çok olumlu oldu. Tekraren tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Aynı zamanda Komisyonumuz çalışmaya yeni başladı ve hem bir şeyler yapma gayretinde hem de kendini oluşturma yani kendi içtihatlarını oluşturma gayretinde. Hem inşallah dijital mecralarda birtakım şeyleri geliştireceğiz, öneriler sunacağız hem de Komisyonu hep beraber, burada kurmuş olacağız çünkü bu Komisyon aynı zamanda kurucu bir komisyon.

Kanunla Komisyonu kurarken, Komisyonun sonuna “-lar” eki koymuşuz. Hiçbir komisyonun sonunda “-lar” eki yok, “Dijital Mecralar” yani birçok arkadaşımızın da ifade ettiği gibi alan çok geniş. Bu geniş alanda, inşallah, dört bir tarafa savrulmadan, Komisyon Başkanımızın beraberinde önceliklerimizi belirleyip o öncelikler üzerinden, tabii, zaman zaman genişleyebiliriz ama o öncelikleri belirleyerek makul konularda, öncelikli konularda hızlı bir şekilde hareket edebilirsek daha verimli bir komisyon çalışması yapabileceğimizi düşünüyorum ben sadece kendi adıma.

Tekraren tüm arkadaşlarıma, tüm Komisyon arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Hayırlı günler diliyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sağ olun Zafer Vekilim, teşekkür ederiz güzel sözleriniz için.

Şimdi, Selman Bey’e bir söz vereceğim, sonra Deniz Bey sana bir böyle son toparlama... Bir de Tuncay Bey, zaten coronaydı uzun zamandır yoktu –böyle tecrübeli, genel yayın yönetmenliği yaptı, ulusal televizyonları yönetti, hakikaten kitaplarıyla çok önemli- kendisinden en azından bu yapılanlara kısa bir yorum istiyoruz çünkü Genel Kurula da gecikmeden...

Selman Vekilim, buyurun.

Selman Vekilimle beraberdik 13 Ocakta, katkılarından dolayı tekrar teşekkür ediyoruz.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Kıymetli Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyonumuzun üyeleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle Tuncay Bey’e ve onun nezdinde bütün hastalığı geçiren milletvekillerimize, bütün milletimize, vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyorum, şifalar diliyorum; Allah beterinden saklasın.

Ben çok uzatmayacağım. Gerçekten çok kıymetli bir toplantı oluyor, herkes kıymetli görüşlerini dile getirdi. 13 Ocaktaki ortak bildirge hepimizin değerlendirdiği gibi gerçekten çok önemli, çok kıymetli bir iş oldu. Ben tekrar öneminden bahsetmeyeceğim ama bu tür ortak bildirimlerin, zaman zaman milletimiz adına yetki kullanmak anlamında da çok doğru işler olduğunu düşünüyorum, milletimizi temsil etmek anlamında temayüz etmiş işler olduğunu düşünüyorum, örneklerinin artmasını diliyorum.

Bu “Ana baba komisyon” meselesinde Başkanım, ufak bir değerlendirme yapmak istiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gazeteciler burada. Yazıyor mu?

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Hani bu, belki bir çatı komisyon değil de taban komisyon olabilir yani neticede her komisyonun çalışma alanında öyle ya da böyle dijital mecralar yer alıyor ama “İlla biz çatı olacağız, illa kol kanat gereceğiz, kapsayacağız.” diye bir durum yok Başkanım, sizin müsterih olmanız için söylüyorum, belki bir taban komisyon olabilir. Bütün komisyonlar hazırladıkları kanun tekliflerinin bizim Komisyonumuzla olan boyutunu da düşünüp belki hazırlayabilirler. Biz de Ethem Bey’in dediği gibi, kendimiz Komisyon üyeleri olarak her hazırlanan kanun teklifine Dijital Mecralar Komisyonu olarak sunabileceğimiz katkıyı düşünerek bakabiliriz, belki bu yönde geliştirebiliriz kanun tekliflerini.

İkincisi, daha önce kurulmuş ve Komisyonumuzun çalışma alanını kapsayan bazı araştırma komisyonları var, onların çok kıymetli raporları var. Mesela, Ethem Bey çocuklarla alakalı durumdan bahsedince -ki gerçekten çok riskli bir durum, hepimizin evlatları var ve çok değişen bir dünyada kontrol oldukça zor- bilişim teknolojileri bağımlılığının etkileri incelenerek olası zararlarının bertaraf edilmesi ve bu teknolojilerin kontrollü kullanımının sağlanması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla kurulan bir Meclis Araştırma Komisyonu var, onun bir raporu var Mayıs 2020’de yayınlanmış. Yine, bunun gibi birkaç raporu olduğunu daha biliyorum, hemen şöyle bir kısa tarama yaptığımda

gördüm. Bence bu raporlar çok kıymetlidir çünkü üzerine sıklıkla düşünülmüş, çalışma yapılmış. Biz bu raporlardan kendi yörüngemizde, istikametimizde atacağımız adımlarla ilgili bazı ödevler çıkartabiliriz diye düşünüyorum Başkanım.

Bir de çok önemli gördüğüm bir hususu tekrar yinelemek istiyorum. Vatandaşımızın hangi siyasi görüşten olursa olsun hiç fark etmez, gündelik yaşamda dijital mecralarla ilgili yaşadığı bazı problemler var. Bu problemlerin en büyüklerinden bir tanesi benim gözlemlediğim kadarıyla taciz, tehdit, ifşa ve böyle birçok farklı rahatsızlık verme durumu ve herhangi bir siyasi görüşü olmadan da bunu yaşayan birçok vatandaşımız var. Bu konuda çözüm bekliyorlar. Yani mevcut hukuk normlarının bu tür sosyal medya üzerinden yapılan taciz, tehdit, ifşa gibi sıkıntılı durumlara çok ayak uydurmadığını belki görüyoruz. Bu noktada da muhakkak Komisyonumuzun vatandaşımızın gündelik hayatında konforunu zedeleyen bu meseleyle alakalı tedbir alması ve bir çalışma yapması kanaatindeyim.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz teşekkür ederiz Selman Bey.

Deniz Bey’e tekrar bir söz veriyorum.

Buyurun vekilim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Birkaç ilave yapmak istiyorum onun için söz aldım.

Öncelikle şunu net bir şekilde ortaya koymamız gerekli. Üzerine özellikle odaklandığımız, konuştuğumuz internet Türkiye’de çok pahalı. Bunun nedenlerini araştırıp pahalılık seviyesini ortaya koyup ilerleyen toplantılarda mutlaka buna çözüm üretmemiz gerekiyor. Artık bu hızlı iletişim araçlarıyla birlikte zamanın, mekânın ortadan kalktığı bir dünyada yaşıyoruz.

Diğer taraftan Komisyonumuzun şöyle bir önemi var: Bizim burada kullandığımız, tutanak altına alınan veya tekrar edeceğimiz bazı yeni kavramlar aynı zamanda literatüre de girecek, sözlüklere girecek, bu bakımdan çok önemli. Ben ilk katkıyı şimdi bir ölçüde yapmaya çalışacağım. Vekilimizin bahsettiği yani kanunların aslında dijital yansımalarının ne olduğunu bizim ele almamız gereken konularda “dijital ayna tutmak” kavramını kullanabiliriz. Böylelikle bu kanunların topluma dijital mecralardan nasıl yansıtacağıyla ilgili yapılacak araştırmaları bir şekilde tanımlamış oluruz. “Dijital ayna tutmak.”

Diğer taraftan, internet ortamının dışında dijital mecra olarak televizyonlar var. Bu televizyonlar noktasında da gerçekten buna da çok eğilmemiz gerekiyor çünkü burada özellikle silah kullanımı, televizyonlarda yayınlanan dizilerde şiddet, bunlar gerçekten Türkiye ortalamasının çok üzerinde. Yani baktığımız zaman artık alelade bir şekilde herhangi bir dizide yani bir komedi dizisinde bile silah ve şiddet unsurlarının yer aldığını görüyoruz veya sıklıkla çok normal bir şeymiş gibi bu dizilerde uygulanıyor.

Ben milletvekili olmadan önce birkaç konuda özellikle müthiş hassasiyetim vardı, yani çocukluktan beri böyle büyürken. Bir tanesi bu üniversite sınavlarından yani bir gencin kaderini birkaç saatlik bir sınava bağlamasından kurtulması gerektiğine çok inanırdım, hâlâ inanıyorum ve bir milletvekili olarak bile hâlâ buna bir çözüm üretilmemiş olması ve benim de maalesef bu çözümsüzlüğün bir parçası olmaktan dolayı çok üzgünüm. Yani bu konuda bütün gençlerimize ve çocuklarımıza karşı maalesef boynumuz eğilmiş vaziyette. Diğer bir konu da yani evet, bir RTÜK var bu konuyu denetlemesi gereken ama bunu başaramamış bir RTÜK var ortada. Yani hangi televizyon dizisini açsak veya filmi açsak Türkiye’de yani herkesin ellerinde silah, bellerinde tabanca yani sevdiği kıza sevdiğini ifade etmek için kafasına silah dayayan ve bağırarak sevgili modeli var. Haksız kazancın meşrulaştırıldığı ve lüks yaşamın yüceltildiği dizilerde yaygınlaşmış senaryolar var. Tabii ki senaryolara müdahale edilsin,

sansür yapılıns demiyoruz ama yani bunun da bir ölçüsünün olması gerekli. Şimdi, ümit ediyorum ben bunu dile getirdikten sonra da yine bu konu hiç olmamış gibi, hiç konuşulmamış gibi varsayarak da hayatımıza devam etmeyiz. Çünkü dizideki o silah, bir gün Özgecan Aslan cinayetinde maalesef bu kardeşimizin -yani burada söylemek de istemiyorum ama- bir işkenceye maruz kalacak şekilde bedeninin tahrip edilmesine neden olacak bir bilgiye de dönüşüyor enteresan. Yani katil, o dizilerde izlediği şekilde o bedeni tahrip ediyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Takdir edersiniz ki bütün dünyada da bu şiddet meselesi çok önemli sadece Türkiye’de değil. Yani hakikaten hiçbir mazereti yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, böyle bir durum ve biz bu konuda, bu Anadolu coğrafyasında yaşayan ve duygusal da bir toplum olarak bu konuda bundan etkilenen, yönelen, bu şiddetten kaçınması gereken bir toplum olarak da bu konuya dikkat etmemiz gerekiyor.

Diğer bir konu, yani bu konuyla ilgili ben...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Vekilim, bir ricada bulunabilir miyim?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tabii.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir hızla... Çünkü arkadaşlar bana mesaj yazıyorlar, Genel Kurula geçecekler. Zaten bu konuları konuşacağız, ben katkılarınızı çok değerli buluyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tamam, hızlandırayım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok da önemli yani böyle dediğiniz gibi bir anlamda tarihe...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu konuda demek istediğim şey şu: Yapacağımız toplantıların bir kısmında da mutlaka RTÜK’ü çağırmalıyız. RTÜK bir kurum, biz milleti temsil eden bir makamız ve en yukarıdayız. Dolayısıyla, RTÜK gelip burada açıklamalı yani bizi ikna etmeli. Bunca dizide bu kadar silah nasıl oluyor, bu kadar şiddet nasıl oluyor? Yani sevgiyi ifade etme yolu bu mu, bu kadar ölçüsü kaçmış mı?

Diğer bir konu, ikinci konu: Sanal kumar, bu da çok önemli. Millî Piyango İdaresinin Sayıştay raporlarında belirtiliyor, deniyor ki: 2017 yılında Maliye Bakanının basına yaptığı açıklamada, Türkiye’deki yasa dışı sanal kumar 40 milyar liralık bir piyasa değerine ulaşmış; yasa dışı sanal kumarın ulaştığı boyut bu. Şu anda da internetin bu derece yaygınlaşmasıyla geldiği nokta bir yerde dursun, ekonomik sıkıntılar yaşayan vatandaşlarımızın umut bağladığı bir platform.

Şimdi, diğer taraftan, bir çelişkiyi de burada ifade edeyim, içinde bulunduğumuz durumu, nerede durduğumuzu anlayalım. Millî Piyango İdaresinin yaptığı şans oyunu çekilişleri 1 Ağustos 2020 tarihinden itibaren Sisal Şansa devredildi. Bakın, Sisal Şansın yüzde 51’i Demirören Grubu, yüzde 49’u da “Sisal S.p.A” adındaki İtalyan bir şirket, Türkiye’de yasal olarak şu anda şans oyunları çekilişlerini gerçekleştiriyor ve Türkiye Varlık Fonu üzerinden çeşitli muafiyetleri var. Şimdi, Sisal S.p.A dediğim İtalyan şirketin “sisal.it” yazarak şu anda siz de internete girerseniz yani resmî şans oyunu sitesine girdiğiniz zaman orada BTK’nin ibaresini göreceksiniz “Kumar oynamak suçtur.” diye. Şimdi bu kuruluş Türkiye’de yasal olarak şans oyunları oynatıyor. O nedenle, ben, Komisyon üyelerimizden rica ediyorum: Lütfen, bu Komisyon toplantısından sonra ilk uygun oldukları fırsatta Sisal Şansın oynattığı şans oyunlarını internet sitesine girerek incelesinler, bunun da bir kumar olduğunu görecekler. Şuna bağlayarak söylüyorum...

Toparlıyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Rica ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Normalde, Milli Piyango çekilişlerine katılan vatandaşlarımız aldıkları biletler karşılığında şanslarını eşit olarak yarıştırırlar. Yani kürelerin içindeki sayılar çok eşit bir şekilde çekilir ve ona göre ikramiyenin çıkıp çıkmadığını görebilirler ve böyle yarışır ama internet üzerinde oynatılan sanal şans oyunları -ben “sanal kumar” diyorum bu inceleyeceğiniz kısmı itibarıyla- bir yazılıma bağlı. Dolayısıyla, yazılım, kaç kişiye ikramiye çıkacağını, hangisine çıkacağını çıkmayacağını zaten programlamış. Dolayısıyla, burada eşit rekabet diye bir şey yok, program, yazılım neyse o. Hatta bu yazılımın küçük bir noktasına bir yama program yerleştirirsiniz, istediğiniz gibi her şeyi manipüle edersiniz. Yani bunu kim yapar normal hayatta, gerçek yaşamda? Kumarhane sahipleri yapar. O nedenle de hep kasa kazanır, kaybetmezler, çok şanslı olduklarından değil.

Dolayısıyla, son bir nokta olarak, sosyal medyayla ilgili değerlendirebileceğimiz dijital yansımaların değerlendirilmesi şu bakımdan çok önemli: Özellikle Türkiye’de, gerçek kullanıcıların ve sanal kullanıcıların, yani kimine “trol” dediğimiz kullanıcıların ağırlıklı olarak yaptıkları şey, yine bir nevi Türkiye’de “linç” dediğimiz bir kavram var ve bu kavrama siyasetçiler de basın mensupları da ülkenin önde gelen kişileri de veya sade bir vatandaş da maruz kalabiliyor. Bu bakımdan da bazı değerlendirmeler yapmamızda fayda var, bu işlerin sonu intihara kadar ülkemizde ve dünyada gidebiliyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben teşekkür ediyorum.

Abdullah Bey, çok kısa, rica ediyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, benim de öneri açısından bir iki şey aklıma geldi, onları sizinle paylaşmak istiyorum.

Özellikle, adalet hizmeti de artık dijital mecralarda cereyan ediyor. Bu nedenle, bu ortamda, özellikle, SEGBİS ortamında artık bir çok ifade alınıyor, mahkemeler artık bu şekilde işliyor. Bunun güvenliği açısından da ben Adalet Bakanlığıyla bu hususun paylaşılması gerektiğini, o nedenle Komisyona davet edilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Diğer tarafta ise son günlerde mesela bir aşı uygulaması var. Onunla ilgili de artık herkese bir mesaj gidiyor. O mesajdan, özellikle, 65 yaş ve üstü olan vatandaşlarımız bu konuda mahrum kalıyor. Onun için de dijital okuryazarlık sisteminin bir şekilde ele alınması gerekiyor. O da Milli Eğitim Bakanlığı ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığını da ilgilendiren bir husustur. Bunun yaygınlaştırılması gerekiyor. Bunun için de her 2 Bakanlığında ayrı ayrı davet edilmesi ve bu görüş alışverişinde bulunmamız gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben teşekkür ederim, sağ olun Abdullah Bey.

Şimdi Tuncay Bey’e, değerli vekilimize söz veriyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sağ olun, çok teşekkür ediyorum, var olun Başkanım.

Hepinize çok teşekkür ederim.

Bütün milletimize, insanlığa Covid nedeniyle çekilen acıların bir an önce son bulması için temennide bulunmak ve herkese geçmiş olsun demek düşüyor bize. Çok şükür sağız, Allah bizi sevenlerimize bağışladı.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok şükür, çok şükür.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Öyle geldik, burada birlikteyiz.

Birlikte olmanın kıymeti bildirgeyle de ortaya çıkmış. Birlikte hareket etmek çok güzel bir şey ama daha çok insan tarihini aykırılıklar belirler, yani özgürlük arayışları belirler. Onun için, birlikte olduğumuz şeyleri çoğaltıp özgürlüğe doğru yol almak... Örneğin, ifade özgürlüğünü, halkın yönetime katılma hakkını çoğaltan dijital mecraı, ifade özgürlüğünü gene aynı şekilde ve denetleme yetkisini çoğaltmak lazım.

Sayıştay üzerine çokça eleştiri var, onu bireyin kendi vicdanı ve denetimi çoğu zaman tamamlamaya çalışıyor. İfade özgürlüğü üzerine çokça eleştiri vardı; bunu teknoloji bize getirdi, sağladı ve bizim, hep beraber halkın yönetime katılması, özellikle, genç kitlelerin kendini yönetimin bir parçası hâline getirebilmesi noktasında sıkıntılarımız vardı. Bu Komisyon, bu tür yasal ihtiyaçları da geliştirecek, özgürlükten yana kucaklaştıracak bir işlev görecektir diye umuyorum.

Ayrıca biraz dejavu oldu, ben biraz eskimişim hakikaten.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Estağfurullah.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – 90’lı yıllardan “Komisyonlarda hani gel konuş, uzman olarak bilgi ver.” denilen şeyler geldi aklıma. Şöyle bir şey söyleyeyim: 90’lı yıllarda, 90’lı yılların ortasında bir komisyon toplantısında –RTÜK yeni kurulmuş, televizyonlar üzerine araştırma yapmak çok moda- televizyon izleme alışkanlıkları kimleri kapsıyor diye çarpıcı bir sonuç vardı. Televizyon izleyen çocukların -dünyada 2’nci ülkeyiz televizyon başında çok vakit geçiren- yüzde 20’si -bazen kötü, bazen iyi- anne, baba yerine televizyonu koyuyordu. Soru şudur: Anne, baba nerede? O çocuk niçin anne, baba yerine koyuyor televizyonu?

Şimdi, bizim evde bir canavar var, cezaevinden sonra beni hayata bağlayan önemli şeylerden biri, 6 yaşında, Güneş abimiz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Allah bağışlasın.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Oğlum Güneş’le pazarlık yapıyoruz, annesinin koyduğu bir sınırlama var, diyor ki: “Sen yarım saat oynayabilirsin o Brawl Stars’ı.” Çünkü diğer çocuklarla birlikte oynanan bir oyun. Beş dakika daha uzatmak için “Baba taktiğe ihtiyaç var.” diyor. Baba taktiğe ihtiyaç var demek, beş dakika onun yanında zaman kazanacağım, babayla beraber zaman kazanacağım demek.

Bizler uyumu yakalamak zorundayız. Şimdi, pedagoglarla da görüştüğünüzde göreceksiniz, medya yöneticiliğim zamanında da bunları çok yaptık; örneğin intihar haberi vermek bir başkasını intihara çağırmak demek. Ama vermediğiniz zaman da başka sonuçları görmezden geliyorsunuz demek. Nasıl verileceğine dair üslup ve yöntemleri konuşmak gerekiyor. Köprüde intihar haberlerine karşı çıkmıştım -o zaman Reha Bey vardı, Reha Muhtar- canıma okumuştı.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Kulakları çınlasın.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Böyle, annem bana bir gün telefon etti “Oğlum, yanağın koptu artık.” dedi. Böyle, bir yanağımdan alıyor, “Sen bu işleri bilmezsin.” hop, öbür tarafa gidiyor, geri geliyor. Köprüde intihar haberlerini kestik, intihar sayısı azaldı.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Azaldı.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bizim yapacağımız şeyler toplumu derinden etkiliyor ama burası ne anadır ne babadır; ben size söyleyeyim. Burası bir komisyondur, bu olaylar da gelir geçer, bizler de gelir geçeriz; önemli olan şey kaldığımız süre içerisinde ülkeye, insanlığa katkı sunabilecek faydalı işler yapmak.

Hepinize çok teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum.

Başkanım, ayrıca çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Estağfurullah. Ben çok teşekkür ederim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sağ olun.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Sadece kayıtlara geçmesi için Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tabii, buyurun.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Deniz Bey’in ifade ettiği, sonrasında Tuncay Bey’in de ifade ettiği bu, yayınların insan bilinçaltına olan etkisi meselesini ben de çok önemsiyorum. Daha önceden Milli Eğitim Komisyonunda bir bahsi geçmişti bunun. Hani mesela sosyal çatışmayı tetikleyen bir yanı var, şiddeti örnek gösteren ve yöntem öğreten bir yanı da var. Dolayısıyla, üzerine eğililmesi bence de çok önemli olur. Ufacık bir cümle ekleme yapmak istedim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkür ediyorum değerli arkadaşlarım, değerli milletvekillerim; şimdi, bu, Genel Kuruldan zaman ayırıp buraya geldiğiniz için.

Perşembe günü tekrar burada olacağız. Bu hafta Ulaştırma ve Altyapı Bakanımız gelecek. Önümüzdeki hafta İçişleri Bakanımızı davet etmeyi düşünüyoruz. Belki aynı hafta bu defa Adalet Bakanını çağırarak suretiyle hızla, bu, konuşulan konular hakkında en azından Komisyonumuzu bir bilgilendirmek, bir yol haritasını çıkarmak bağlamında ben önemli pratikler olduğunu düşünüyorum.

Sonra da yine, sizlerle konuşarak... Bana çok sordular iki haftadır, özellikle bu, telif meselesi yeni bir konu olarak gündeme geldi, sosyal medyada telif. Ben dedim ki: “Ben Komisyonumla görüşmeden asla bu konularda açıklama yapmayacağım. Ben Komisyonumuzdaki bu -eskilerin ifadesiyle- mehabetin, muhabbetin devamının önemli olduğunu düşünüyorum.

Tabii, Tuncay Özkan Bey gerçekten benim de çok gençlik yıllarımdan itibaren tanıştığım, kişisel hukukumun olduğu, kendisinin çok değerli kardeşinin benim çok önemli dostum olduğu, aynı fakültede çalıştığımız bir insan. Türkiye’de medya yöneticiliği konusunda bu siyaset-medya, medya-siyaset ve medya-ticaret, ekonomi ilişkileri konusunda... Tabii, bir gün belki uzman olarak ilk onu dinlememiz lazım. Ya, bu, Türkiye’de nereden nereye geldi? Çok şükür Allah’a, düne göre iyi bir noktada. Türkiye’de, bu, RTÜK çok tartışıldı, yüksek kurullar çok tartışıldı; bunların bir hukuku oluştu. Ben hani bu toplantının en azından gündemi içerisinde takdir edersiniz ki bir politik saikle söylemem, gerçekten Türkiye düne göre çok iyi bir noktada. Yani bizler tecrübeli Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarıyız. Yani Türkiye’nin Susurluk’u yaşadığı, gladyo cinayetlerinin konuşulduğu dönemden Türkiye’nin bugün topyekûn... Eleştirilemez mi? Eleştirilir muhakkak. Yani mükemmel iynin düşmanıdır. Ama son tahlilde Türkiye’nin saati dünya saatiyle bence çok uyumlu. Ben bunu bir milletvekili olarak değil, bir akademisyen, fikri hür, vicdanı hür bir kardeşiniz olarak bunu zatıalınıza takdir etmek isterim. Tabii, konular çok, gök kubbe altında söylenmemiş bir söz yok.

Biz böyle demek suretiyle özellikle Deniz, Zeynep ve Selman gibi genç kardeşlerimin topu taca atmak istemiyoruz, sadece hakikaten bu konularda bir... Ortak akıl çok önemli. Türkiye’nin en çok ihtiyaç duyduğu şeyin ortak akıl, birlik beraberlik, bir demokratik olgunluk olduğunu düşünüyorum.

Çok değerli milletvekillerim, zaman ayırdığınız için hepinize tek tek şükranlarımı sunuyorum. Komisyonumuzun görüşecek başka bir konu olmadığından bugünkü toplantısını kapatıyorum.

İnşallah perşembe günü buraya herkesi rica ediyoruz, özellikle dinlemek istiyoruz. Sizin değerli katkılarınız çok önemli.

Ben tekrar teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 16.20